

**HASTA KANI- DİĞER VÜCUT SIVILARI İÇEREN
SIĞRAMALARA MARUZİYET VE KESİCİ-DELİCİ ALET
YARALANMALARINDA UYGULANACAKLAR TALİMATI**

Doküman No:ENF.TL.28

Yayın Tarihi: 26.11.2019

Rev.No:00

Rev.Tarihi:

Sayfa No: 3/ 1

Hazırlayan	İnceleyen	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Komitesi	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

1.AMAÇ

Hasta kanı ve/veya diğer vücut sıvıları ile temas halinde alınacak önlemleri belirlemektir.

2.KAPSAM

Hasta kanı ve/veya diğer vücut sıvıları ile temas halinde alınacak önlemlere ilişkin işlem basamaklarını kapsar.

3.TANIMLAR / KISALTMALAR

EKK: Enfeksiyon Kontrol Komitesi.

EKH: Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi.

EKT: Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı ve Enfeksiyon Kontrol Hemşiresinden oluşan takım.

HBIG: Hepatit B Immunglobulin

HBV: Hepatit B Virüsü

HCV: Hepatit C Virüsü

HIV: Human Immunodeficiency Virüs/İnsan Bağışıklık Yetmezliği Virüsü

KKKA: Kırım Kongo Kanamalı Ateşi

4.UYGULAMA

4.1.Enfeksiyon Kontrol Komitesi ve tüm hastane çalışanları uygulamadan sorumludur.

4.2. Kesici/delici aletle yaralanma sonrası, temas bölgesi su-sabun veya antiseptikle bolca yıkanır ardından acil servise başvurulur.

4.3.Kan ve vücut sıvıları sıçramalarında cilt teması olmuşsa, maruz kalan bölge sabunlu su ile iyice yıkanır, antiseptik solüsyon ile silinir.

4.4.Kan ve vücut sıvıları sıçramalarında mukoza (ağız-göz vb.) teması olmuşsa, maruz kalan bölge, bolca su ile iyice yıkanır. Yaralanan bölge kanatılmaz, çamaşırsuyu, dezenfektan gibi kostik maddeler sürülmez.

4.5.Enfeksiyon Kontrol Hemşiresine haber verilir. EKH yoksa ve olay mesai saatleri dışında olmuş işe, gece amiri kat hemşiresi ya da acil hemşiresine haber verilir.

4.6.Olayın meydana geldiği birimin sorumlusu, Acil Servis'te ilk girişimi yapan Hekim, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi veya İşyeri Hekimi tarafından Kesici/Delici Alet Yaralanmaları Bildirim Formu doldurulur. Olay kan ve vücut sıvılarına maruziyet ise, Kan ve Vücut Sıvılarının Sıçramasına Maruz Kalan Çalışan Oranı Veri Toplama Formu doldurulur.

4.7.Kan ve vücut sıvılarına maruziyet durumunda, çalışanın durumu EKT tarafından değerlendirilir. Gerek görülür ise tetkik yaptırılır.

4.8.Formlar, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi tarafından dosyalanır ve muhafaza edilir. İndikatör (Gösterge) takip ve analizleri için bir nüsha kalite yönetim birimine verilir.

4.9.Enfekte materyalle yaralanma sonrası, kaynak kişide Hepatit B, Hepatit C ve HIV olup olmadığının tespiti için serolojik tetkikleri incelenir, yoksa tetkikleri yapılır.

4.10.Kaynak kişide Hepatit B, Hepatit C ve HIV saptanmaz ise, personele herhangi bir ilaç uygulaması ve laboratuvar tetkiki yapmaya gerek yoktur. Ancak personel aşısız ise, Hepatit B aşısı programına alınır.

4.11.Kaynak kişide HBV, HCV veya HIV saptanması durumunda Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanına en geç 24 saat içinde EKH tarafından bildirilir.

4.12.EKH tarafından personelin dosyası incelenerek Hepatit B, HCV, HIV enfeksiyonu ve Tetanoz Immünizasyonu açısından değerlendirilmesi yapılır.

4.13.Yaralanma kesici-delici alet yaralanması ise ve personelin immünizasyon durumu gereklilik gösteriyorsa, tetanoz aşısı uygulanır.

4.14.HBV taşıyan bir hasta kanı-vücut sıvısı içeren kesici-delici aletler (iğne, bistüri vb.) ile temas halinde: Eğer sağlık personeli aşısız ise,

- İdeal ilk 24 saatte, en geç 7 günü içinde 0.06 ml/kg B Hiperimum globulin (HBIG) intramüsküler olarak yapılır.
- Aynı zamanda başka bir bölgeden (Deltoid içine) Hepati B aşısı yapılır ve takip eden 1. Ayda ve 6.ayda aşısı tekrarlanır.
- Aşıya cevabı olmayanlarda, bir ay ara ile 2 doz.
- 6 ml/kg B Hiperimum globulin HBIG veya 0.06 ml/kg B Hiperimum globulin HBIG+AŞI yapılır.
- Personelin 3 doz Hepatit B aşısı var ise;
- Kayıtlarda bulunan personele ait Anti-Hbs sonuçlarına bakılır.
- Anti-Hbs seviyesi (>10mIU/ml) yüksek ise profilaksi önerilmez.
- Anti-Hbs yok ise, tek doz Hepatit B aşısı ve 0.06 ml/kg B hiperimum globulin (HBIG) intramüsküler olarak yapılır.
- Personelin HBsAG pozitifliği varsa pansuman dışında herhangi bir müdahaleye gerek yoktur.

4.15.HCV antikoru taşıyan kişinin kanı, kan-vücut sıvısı içeren kesici-delici aletler (iğne, bistüri vb.) ile temas halinde:

- Uygulanacak genel kabul gören bir kemoprofilaksi yoktur.
- Yukarıda belirtilen bakım önlemleri alınır.
- Yaralanan personele, bazal değerlerini görmek için Anti-HCV ve ALT bakılır. Takip için 4. Ve 6. Ayda tekrarlanır. Bu süre sonun da Anti-HCV pozitifliği saptanan personel, takip için İş Yeri Hekimine başvurur.

4.16.HIV taşıyıcısı olan bir hastanın kan-vücut sıvısı içeren kesici-delici aletler (iğne, bistüri vb.) ile teması halinde:

- Yukarıda sayılan lokal bakım önlemleri alınır.
- Sağlık personeline hemen Anti-HIV bakılır.
- Perkütan/sübkütan temas sonrası en kısa sürede (1-2 saat/72 saat içinde)
- Truvada tb. 1x1 ve Isentrees tb. 400mg 2x1 başlanır, profilaksi 4 hafta verilir.
- Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanına başvurulur.
- Temas sonrası 6. Haftada, 3. Ve 6. Aylarda Anti-HIV bakılır.
- Bu süre sonunda Anti-HIV pozitifliği saptanan personel, takip için İş Yeri Hekimine başvurur.
- Sağlık personelinin hem HCV hem HIV ile enfekte kaynak ile teması söz konusu ise 12 ay süresince Anti-HIV testi yapılır.

4.17.Serolojik özelliği bilinmeyen ve/veya kime ait olduğu bilinmeyen kan-vücut sıvısı içeren kesici-delici aletler (iğne-bistüri vb.) ile temas halinde:

- Yukarıda sayılan lokal bakım önlemleri alınır.
- Hemen personelin Anti-HCV, Anti-HIV,ALT testlerine bakılır, 3.ve 6. Ay tekrarlanır.
- Kayıtlarda bulunan personele ait Anti-Hbs sonuçlarına bakılır.
- Aşılı değil ise, hemen aşı programına alınır.

4.18.KKKA (Kırım Kongo Kanamalı Ateşi) tanılı hastaya ait kan-vücut sıvıları ile temas edilmiş ise:

- Yaralanma ve maruziyet durumuna göre(6.1-6.2-6.3) maddeler de yazan lokal önlemler uygulanır.
- Maruziyete uğramış olan sağlık çalışanı bir hafta günlük tam kan sayımı takibi yapılır, en az 14 gün ateş, halsizlik, yaygın vücut ağrısı, kanamalar ve diğer belirtiler (lökopeni, trombesitopeni vb.) yönünden enfeksiyon hastalıkları tarafından takip edilir.14.günün sonunda takip kesilir.

5.İLGİLİ DÖKÜMANLAR

İND.FR.13 Kan ve Vücut Sıvılarının Siçramasına Maruz Kalan Çalışan Oranı Veri Toplama Formu

İND.FR.07 Kesici/Delici Alet Yaralanmaları Bildirim Formu